

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

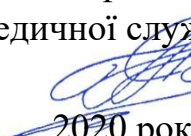
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

Кафедра авіаційної, морської медицини та психофізіології

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри авіаційної морської
медицини та психофізіології
полковник медичної служби

 Ігор ТРІНЬКА
«01» _____ 09 _____ 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)

вид дисципліни _____ професійно-спеціальна (вибіркова)
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ денна
(денна/заочна)

Київ – 2020/2021 навчальний рік

1. Опис курсу

У системі підготовки військово-медичного фахівця значну роль відіграють психолого-педагогічні знання. Завданням вивчення дисципліни “Основи професійної педагогіки” є засвоєння основ теорії навчання і виховання, закономірностей навчально-виховного процесу вищої школи, методики організації і проведення навчальних занять різних форм у вищій школі, формування практичних навичок педагогічного впливу на особистість і колектив в мирний час та на період збройних конфліктів, проведення просвітницької діяльності за місцем служби.

Викладання дисципліни здійснюється шляхом читання лекцій, проведення семінарських, практичних та самостійних занять та супроводжується використанням сучасних технічних засобів навчання.

На семінарах розглядаються найбільш складні та актуальні питання, що є основою для глибокого вивчення програмного матеріалу: історії становлення і розвитку вищої школи в Україні, використання нових навчальних технологій у вищій школі, організації виховного процесу у вищому військово-медичному навчальному закладі та його значення для становлення військово-медичного фахівця. Семінарські заняття проводять у формі обговорення актуальних проблем, завчасно підготовлених слухачами рефератів та наукових повідомлень. Підготовка до семінарів здійснюється за час виділений для самостійної роботи слухачів. Семінарське заняття передбачає обов’язковий контроль знань та оцінку активності слухачів на занятті.

Практичні заняття проводяться з метою вивчення методів педагогічного впливу на особистість, самостійної розробки та проведення навчальних занять різних форм, ознайомлення з керівними документами щодо організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. З метою забезпечення слухачів навчально-методичним матеріалом, раціонального використання нормативних і законодавчих актів та ефективного контролю навчальної діяльності слухачів кількість їх в групі не повинна перевищувати 10 осіб.

Самостійні заняття під керівництвом викладача проводяться у навчальних класах. Метою цього виду занять є закріплення та поглиблення набутих знань, самостійне ознайомлення з новітніми науковими дослідженнями вітчизняної та зарубіжної педагогіки, зокрема, вищої медичної школи, з перспективами розвитку форм і методів навчання вищої школи, з новими концепціями, технологіями навчання у вищій школі, з перспективами розвитку вищої освіти в Україні, української національної системи виховання.

Самостійна робота слухачів проводиться в бібліотеці Академії, в бібліотеці кафедри АММіПс за методичними вказівками щодо самостійної роботи за темами.

В процесі проведення всіх видів занять особливу увагу слід приділяти формуванню у слухачів знань, умінь педагогічного впливу на особистість, розвитку комунікативних та організаторських здібностей, які знадобляться їм для організації та проведення навчальної, методичної та наукової роботи у вищому медичному навчальному закладі, у лікарській практиці та під час служби у військах в умовах загрози збройних утручань ззовні та на період

проведення АТО. Особливий акцент необхідно зробити на формуванні національної патріотичної особистості військового медика через розуміння історичних і соціальних процесів української державності, розумінні значення і впливу особистості на хід історії.

Контроль успішності та якості підготовки слухачів розподіляється на поточний та підсумковий. Поточний контроль здійснюється на практичних та семінарських заняттях у вигляді усного опитування чи письмових робіт. Результати поточного контролю відображаються в журналі обліку навчальних занять. Підсумковий контроль підготовки слухачів здійснюється по закінченню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Режим доступу до курсу на Навчальному порталі Української військово-медичної академії (УВМА):

<https://mc dl.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=473>

2. Мета викладання дисципліни

Засвоєння слухачами основ теорії навчання і виховання, закономірностей навчально-виховного процесу вищої школи, методики організації і проведення навчальних занять різних форм, формування умінь планування, організації та проведення окремих ланок навчально-виховного процесу у вищій школі, засвоєння практичних навичок педагогічного впливу на особистість і колектив в мирний час та на період збройних конфліктів, проведення просвітницької діяльності за місцем служби.

3.Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є:

надати слухачам знання законів педагогіки і закономірностей їх реалізації у навчально-виховному процесі вищого військово-медичного закладу освіти;

формувати розуміння специфіки навчального процесу у вищих навчальних закладах;

формувати розуміння дидактичних основ процесу навчання у вищих навчальних закладах;

надати знання основних методів навчання і виховання професійної молоді, можливості їх реалізації у мирний час і на період проведення АТО;

формувати знання про технічні засоби навчання та їх використання у навчальному процесі;

навчити обґрунтувати використання педагогічних принципів, закономірностей, методів та прийомів у навчально-виховному процесі;

надати знання про систему вищої медичної і військово-медичної освіти в Україні.

4. Очікувані результати(компетентності)

4.1. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні знати:

- зміст реформ, що відбуваються в освітній галузі, їх значення для формування демократичного суспільства в сучасній Україні

- основі методи навчання і виховання професійної молоді, можливості їх реалізації у мирний час і на період проведення АТО
- методи педагогічного впливу на особистість військовослужбовця;
- пріоритетність і утверджувати загальнолюдські цінності, національну гідність та патріотизм у повсякденній військовій діяльності
- систему підготовки і перепідготовки військово-медичних фахівців в Україні і можливості реалізації своїх професійних амбіцій в системі військово-медичної служби Збройних Сил України

2. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні вміти:

- охарактеризувати сучасну систему вищої освіти в Україні, визначити переваги та недоліки реформ, що відбуваються в освіті
- підготувати і провести навчальне заняття, використовуючи сучасні технічні засоби
- використовувати методи і засоби впливу на особистість для досягнення необхідного виховного впливу під час роботи з підлеглими
- організувати і провести контролюючі заходи з перевірки знань, умінь та навичок, використовуючи ЄКТС оцінювання.
- компетентно охарактеризувати залежність рівня освіти від історично-соціальних процесів, що відбувалися в Україні у різні часи
- мати здатність до письмової й усної комунікації державною мовою
- вміти застосовувати знання та лідерські якості при виконанні службових обов'язків під час організації медичного забезпечення бойових дій військ (сил), формувати сприятливий морально-психологічний клімат при здійсненні спільної діяльності у військовому колективі, підтримувати позитивний морально-психологічний клімат під час виконання завдань за призначенням, формувати високий рівень патріотичних і моральних якостей у підпорядкованого особового складу
- розробити навчально-методичну документацію для проведення навчального заняття

4.3. Компетенції, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

4.3.1. Загальні компетенції, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

- Здатність застосовувати на практиці набуті теоретичні знання, практичні навички і вміння (ЗК-3).
- Здатність застосовувати різні форми, методи, методики і прийоми викладацької діяльності (ЗК-6)

4.3.2. Професійні компетенції які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

- Здатність до управління первинним контактом з пацієнтом охоплюючи весь спектр проблем із здоров'ям, ефективно і належним чином надавати первинну медичну допомогу, раціонально використовуючи наявні ресурси охорони здоров'я, здійснюючі моніторинг, оцінку, удосконалення якості та безпечності медичної допомоги (СК-1).

4.4. Запланований результат навчання:

- Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності (РНз-2).
- Вміти організовувати та управляти навчально-виховним процесом, використовувати різні форми, методи і прийоми педагогічної діяльності (РНз-4)
- Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи (РНз-5).
- Здатність до письмової й усної комунікації державною мовою, знань іноземної мови (мов) (РНз-6)

5.Пререквізити

При вивченні дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ” актуалізуються знання деяких питань філософії, психології, соціології, історії, етики, деонтології, що має безпосередній зв'язок з такими дисциплінами як “Психофізіологія”, “Актуальні питання психології”, “Основи організації науково-дослідницької роботи у військовій медицині”.

При вивченні дисципліни удосконалюються вміння працювати на ПЕОМ, здійснювати пошук інформації у глобальній мережі Інтернет, використовувати сучасні інформаційні технології.

Знання взаємодії в колективі, групі, управління колективом і психолого-педагогічний та виховний вплив на військовослужбовців буде мати практичне продовження при вивченні окремих розділів дисциплін “Організація медичного забезпечення військ” і “Управління повсякденною діяльністю медичної служби”, з наступним закріпленням отриманих на знань під час лікарської практики та військового стажування.

6.Тривалість курсу

Обсяг дисципліни: на засвоєння навчальної дисципліни «ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ» відводиться 30 годин / 1,0 кредитів ЄКТС.

Лекції: 2 години / 0,1 кредита ЄКТС

Групові (семінарські) заняття: 6 годин / 0,2 кредита ЄКТС.

Практичні заняття: 10 годин / 0,3 кредита ЄКТС.

Самостійна робота: 10 годин / 0,3 кредита ЄКТС.

Форма контролю: залік без оцінки 2 години / 0,1 кредита ЄКТС.

Термін викладання для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»: 1-й семестр.

Мова викладання: українська.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох тем:

Тема 1. Теорія і історія освіти вищої школи України

Тема 2. Методи навчання у вищих навчальних закладах. Форми організації навчання у вищих медичних навчальних закладах.

Тема 3. Система виховання у вищій школі.

Тема 4. Зміст освіти в Україні.

7. Інформація про викладача

Викладач	Мудрик Наталія Іванівна
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат педагогічних наук, доцент
Посада	доцент кафедри
Наукові інтереси	Інтерактивні методи навчання у вищій школі. Формування цілісної особистості військово-медичного фахівця
Контактний телефон викладача	098-276-28-51
E-mail викладача	nataliya.mudryk@gmail.cjm

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ” використовуються наступні методи навчання:

I. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності:

Засвоєння навчального матеріалу відбувається за допомогою словесних методів – через пояснення викладача та роботи з навчальним посібником, крім того опрацювання додаткової інформації з системи Інтернет.

Логіка викладення навчального матеріалу та сприймання навчальної інформації передбачає індуктивний підхід з елементами аналітичного і синтезуючого мислення.

Використовуються як репродуктивні методи так і продуктивні методи пізнавальної діяльності слухачів. Особливий акцент робиться на здатності слухачів формулювати самостійні висновки з опанованого навчального матеріалу і можливість використовувати знання з інших областей знань, демонструючи свою обізнаність в психології, філософії, історії, літературі, соціології та ін. та ерудованість.

Навчальний матеріал слухачі засвоюють на заняттях під керівництвом викладача і в результаті самостійної роботи.

II. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Для стимулювання інтересу до вивчення навчальної дисципліни використовуються індивідуальні завдання, задаються проблемні питання, що викликають навчальні дискусії, створюються ситуації емоційно-вольових, морально-етичних переживань, навчальний матеріал містить пізнавальну новизну, що викликає зацікавленість у слухачів.

2. З метою формування відповідального ставлення до навчання слухачів перед вивченням дисципліни ознайомлюють з вимогами до виконання навчальних завдань, методикою оцінювання їх навчальної роботи, акцентується на обов'язковому виконанні усіх запланованих завдань для успішного складання заліку.

III. Методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

1. Контроль за навчальною діяльністю слухачів проводиться у вигляді усного опитування чи обговорення навчального питання. Причому навчальне питання формується у вигляді навчальної проблеми, щоб уникати простої репродукції навчального матеріалу.

2. Здійснюється контроль самостійної практичної роботи слухачів за результатами представлених презентацій рефератів або індивідуальних завдань.

3. Підсумковий контроль проводиться у вигляді письмового заліку.

Реалізація представлених методів навчання з навчальної дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ” відбувається на лекції, семінарських, практичних занять та під час самостійної роботи слухачів.

9. Політика курсу

Слухач повинен:

- вчасно приходити на заняття;
- у випадку пропуску лекційних / практичних занять без поважної причини, слухач може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його підсумкова оцінка буде знижена;
- добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- брати активну участь у практичних заняттях;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими слухачами, зокрема під час обговорення питань на лекційних, практичних та семінарських заняттях;
- на свій вибір має підготувати один реферат / одну презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;
- слухач може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно»;
- у випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, слухач отримає «0» балів;
- неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес в УВМА.

Якщо слухач має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, слухач має право звернутися до начальника кафедри чи керівництва факультету.

10. Види контролю знань та методи їх проведення

Контроль успішності вивчення слухачами навчальної дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ” здійснюється через поточний та підсумковий контроль знань.

Поточний контроль відбувається за результатами роботи слухачів на кожному семінарському чи практичному занятті, а також за результатами виконання індивідуальних завдань (підготовлених рефератів або повідомлень на запропоновані викладачем теми). Він має за мету перевірити рівень засвоєння слухачами теоретичних знань, сформованості умінь аналізувати, порівнювати, робити висновки, а використовувати отримані знання для вирішення практичних завдань. Постійний поточний контроль формує відповідальність за якість виконання навчальних завдань, стимулює прагнення до систематичної самостійної роботи, і як результат - підвищує інтерес до навчальної дисципліни.

Поточний контроль знань здійснюється в усній формі та письмовій формах, передбачає оцінювання підготовлених презентацій рефератів.

Підсумковий контроль знань проводиться під час письмового заліку.

Розподіл балів, які отримують слухачі

1. Рейтингове оцінювання за результатами вивчення навчальної дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ”

Рейтингове оцінювання за результатами вивчення (R) навчальної дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ” здійснюється додаванням всіх рейтингових балів поточного контролю за роботу слухача під час проведення семінарських (R_C), практичних (R_{Π}) занять, виконання індивідуального завдання (R_I) та складання заліку (R_3):

$$R = R_C + R_{\Pi} + R_I + R_3$$

Розподіл рейтингових балів навчальної дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ” за навчальними темами (R) наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл рейтингових балів за темами

Вид контролю	Тема					Разом
	1	2	3	4	Залік	
Сума рейтингових балів поточного контролю ($R_C + R_{\Pi} + R_I$), балів	18	11	8	3		40
Сума рейтингових балів підсумкового контролю (R_3), балів	-	-	-	-	10	10
Всього	18	11	8	3	10	50

Порядок рейтингового оцінювання за результатами вивчення змістових модулів навчальної дисципліни “ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ”.

Максимальною оцінкою за відповідь під час проведення поточного контролю на семінарському (R_C) занятті є 5 бали:

- абсолютно правильна, у повному обсязі, самодостатня та обґрунтована відповідь на запитання з узагальнюючими висновками – 5 бали;
- правильна та повна відповідь на запитання без узагальнюючих висновків – 4 бали;
- в цілому правильна відповідь на запитання, але потребує незначних доповнень і узагальнень – 3 бали;
- неповна відповідь на запитання, що потребує уточнень і доповнень – 2 бали;
- неповна відповідь, що містить часткові помилкові судження – 1 бал
- відсутня відповідь на запитання або та, що містить грубі помилкові судження – 0 балів.

Таким чином,

$$R_C = 3 \times 5 = 15 \text{ (балів)},$$

де 3 – це кількість усіх семінарських занять, передбачених навчальною дисципліною “Основи професійної педагогіки”.

При вивченні навчальної “Основи професійної педагогіки” семінарські заняття проводяться при вивченні теми 1, теми 2, теми 3.

Максимальною оцінкою за відповідь під час проведення поточного контролю на практичному (R_P) занятті є 3 балів:

- самостійне, правильне та в повному обсязі виконання усіх завдань – 3 бали;
- самостійне, правильне, але не в повному обсязі виконання завдань – 2 бали;
- частина завдань виконана з помилками, необхідна допомога викладача – 1 бал;
- повна неспроможність самостійного виконання завдань – 0 балів.

Таким чином,

$$R_P = 5 \times 3 = 15 \text{ (балів)},$$

де 5 – це кількість усіх практичних занять, передбачених навчальною дисципліною “Основи професійної педагогіки”.

2. Розподіл максимальних оцінок за відповідь під час проведення поточного контролю на практичних (R_P) заняттях за змістовими модулями навчальної дисципліни “Основи професійної педагогіки” наведено в таблиці 2

Таблиця 2

Розподіл максимальних оцінок за відповідь під час проведення поточного контролю на практичних заняттях

Складові оцінювання	Теми				Разом
	1	2	3	4	
Кількість практичних занять	1	2	1	1	4
Максимальна оцінка за відповідь	3	6	3	3	15

під час проведення поточного контролю на практичному занятті, бали					
R _п , бали	3	6	3	3	15

Виконання індивідуального завдання, що представляє собою презентацію самостійно підготовленого реферату з визначеної викладачем теми під час проведення поточного контролю (R_п) занятті є 10 балів:

- абсолютно правильне, оригінальне, повне з презентацією виконання індивідуального завдання, слухач самостійно доповідає і робить узагальнюючі висновки – 10 балів;
- правильне, в повному обсязі без презентації виконання індивідуального завдання, слухач самостійно доповідає і робить висновки – 8-9 балів;
- правильне, в повному обсязі без презентації виконання індивідуального завдання, яке слухач в основному зачитує, але самостійно робить узагальнюючі висновки – 5-7 балів;
- тема завдання розкрита не повністю, містить інформацію, що не повністю відповідає темі індивідуального завдання, слухач доповідь зачитує, узагальнюючих висновків зробити неспроможний – 1-4 балів;
- не виконане індивідуальне завдання – 0 балів.

3. Порядок нарахування заохочувальних або штрафних балів.

Заохочувальні або штрафні бали нараховуються за наступних умов:

- заохочувальні бали не нараховуються;
- відсутність на лекційному, семінарському, практичному чи самостійному занятті передбачає повне відпрацювання пропущеного заняття, причому отримана оцінка за відпрацьоване заняття понижується на один бал;

4. Порядок допуску до складання заліку.

Слухач допускається до складання заліку за умов відсутності академічної заборгованості за всіма видами занять, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни “ Основи професійної педагогіки ”.

5. Порядок рейтингового оцінювання за результатами проведення заліку.

Максимальною оцінкою за письмову роботу та відповідь по ній під час проведення заліку (R_з) є 10 балів:

- абсолютно правильна, у повному обсязі, самодостатня та обґрунтована відповідь на усі питання – 10 балів;
- в цілому правильна, але не достатньо повна відповідь на одне з питань – 8-9 балів;
- в цілому правильна, але не достатньо повна відповідь на усі питання – 5-7 бали;
- неповна відповідь на питання, що частково містить помилкові судження – 3-4 балів;
- відсутня відповідь на деякі питання або та, що містить грубі помилкові судження щодо них – 1-2 балів;

– відсутня відповідь на усі питання або та, що містить грубі помилкові судження щодо них – 0 балів.

Таким чином,

$$R_3 = 10 \text{ (балів),}$$

6. Порядок визначення рейтингової оцінки за результатами вивчення навчальної дисципліни

За результатами поточного контролю під час проведення всіх видів занять, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни “ Основи професійної педагогіки ”, складання заліку, для кожного слухача розраховується рейтингова оцінка (R) у балах.

7. Рейтингова оцінка навчальної дисципліни “ Основи професійної педагогіки ” має становити не менше 60% від максимального її значення. Слухач, який набрав менше 60%, отримує оцінку FX (F) за шкалою ЄКТС («незадовільно» за національною шкалою) та зобов’язаний повторно пройти навчання за цим змістовим модулем за додатковим розкладом.

Порядок рейтингового оцінювання вивчення навчальної дисципліни доводиться слухачам на першому занятті, а результати цього оцінювання – на останньому занятті.

Загальне рейтингове оцінювання вивчення навчальної дисципліни “ Основи професійної педагогіки ” (R) здійснюється шляхом додавання всіх рейтингових балів за результатами вивчення кожної теми та складання заліку

$$R = R_1 + R_2 + R_3 + R_4 + R_5$$

8. Потім переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС та національною шкалою (табл. 7).

Таблиця 7

Шкала переведення рейтингової оцінки (R) в оцінку за шкалою ЄКТС та національною шкалою

Значення R, бали	Значення R, %	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
45-50	90-100	A	відмінно
42-44	85-89	B	добре
37-41	75-84	C	
32-36	65-74	D	задовільно
30-31	60-64	E	
17-29	35-59	FX	незадовільно
1-16	1-34	F	

Слухач, який за результатами рейтингового оцінювання вивчення навчальної дисципліни “ Основи професійної педагогіки ” отримав рейтингову оцінку, що становить менше 17 балів, до заліку не допускається та зобов’язаний підвищити таку оцінку за рахунок часу відведеного на самостійну роботу.

Слухач, який за результатами рейтингового оцінювання вивчення навчальної дисципліни “ Основи професійної педагогіки ” отримав рейтингову оцінку, що становить від 17 до 30 балів зобов’язаний обов’язково скласти залік.

9. Отримані результати рейтингового контролю з навчальної дисципліни “ Основи професійної педагогіки ” заносяться до журналу успішності. Підсумкові бали оцінювання в системі ЄКТС і в національній системі заносяться до залікової відомості.

11. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни «Основи професійної педагогіки»

№ з/п	Види навч. занять за розкладом під кер. викл.	Кіль-ть годин	Номери і найменування розділів і тем	Література	Вага оцінки
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Теорія освіти і навчання у вищій школі України					
1	Лекція	2	Теорія освіти і навчання у вищій школі України. 1. Предмет, мета, завдання загальної педагогіки та педагогіки вищої школи. 2. Основні категорії педагогіки та їх сучасне тлумачення. 3. Головні педагогічні закони.	3 6 9 10 12	
2	Практичне заняття	2	1. Етапи становлення вищої освіти за кордоном і в Україні. 2. Перші університети західної Європи. 3. Києво-Могилянська академія, її роль і значення для розвитку освіти у Східній Європі. 4. Зародження, становлення і розвиток медичної освіти в Україні	3 6 9 10 12	3
3	Самостійна робота 1/1	2	1. Етапи становлення вищої освіти за кордоном і в Україні. 2. Перші університети західної Європи. 3. Києво-Могилянська академія, її роль і значення для розвитку освіти у Східній Європі. 4. Зародження, становлення і розвиток медичної освіти в Україні	3 6 9 10 12	
4	Семінарське заняття 1/1	2	1. Педагогіка, етапи розвитку педагогіки і освіти. 2. Теорія навчання у вищій школі. Принципи дидактики вищої школи. 3. Співвідношення і взаємозв’язок між загальною і окремими дидактиками (на прикладі викладання медичних і військових дисциплін). 4. Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі розвитку вищої військової медичної школи в Україні	3 6 9 10 12	5
5	Самостійна робота	2	1. Теорія навчання у вищій школі. 2. Принципи дидактики вищої школи. 3. Закони педагогіки. 4. Категорії педагогіки вищої школи. 5. Значення виховання і освіти у становленні людини	3 6 9 10 12	
Тема 2. Методи навчання у вищих навчальних закладах. Форми організації навчання у вищих медичних навчальних закладів					

6	Практичне заняття 2/1	4	1. Методи навчання, їх класифікація та особливості використання у предметних методиках медичних та військових дисциплін. 2. Сучасні дидактичні системи навчання: пояснювально-інформаційні, репродуктивні, проблемно-пошукові, програмовані, модульно-рейтингові, дистанційні. 3. Форми навчальних занять: лекція (вступна, тематична, аналітична, комплексна, проблемна, клінічна), лабораторне, семінарське, практичне, індивідуальне заняття. 4. Семінар-колоквиум, семінар - дискусія, семінар - конференція, семінар з клінічного розгляду хворих, семінар з обміну досвідом, семінар - обговорення контрольних завдань слухачів, семінар – обговорення письмових рефератів, семінар – екскурсія. 5. Самостійна робота слухачів.	2 4 9 6 12	3
7	Семінарське заняття 2/1	2	1. Сучасні дидактичні технології навчання у вищій школі. 2. Болонська система в системі вищої освіти в Україні. 3. Позитивні і негативні сторони лекційно-семінарської системи. 4. Самостійна робота слухачів та її значення у навчальному процесі вищої школи. 5. Сучасна педагогіка в пошуках нової моделі військово-медичної освіти.	2 4 9 6 12	5
8	Самостійна робота 2/1	2	1.Продуктивні і репродуктивні методи навчання. 2.Модульно-рейтингова система навчання у вищій школі.	2 4 9	
Тема 3. Система виховання у вищій школі					
9	Практичне заняття 3/1	2	1. Демократичний, гуманістичний та національний характер виховання. 2. Завдання національного виховання у вищій школі. 3. Формування національних і патріотичних почуттів. 4. Ментальні особливості українців, їх прояви в різні історичні епохи. 5. Навчання і виховання як цілісний педагогічний процес у формуванні військового лікаря. 6. Процес виховання у вищій школі. 7. Сутність процесів виховання, перевиховання та самовиховання особистості.	4 5 6 9 12	3
10	Семінарське заняття 3/1	2	1. Принципи виховання, їх реалізація у військовому колективі. 2. Джерела і чинники виховання та самовиховання професійної молоді. 3. Гуманістичні ідеали вітчизняної виховної системи, вітчизняної медичної школи. 4. Розвиток соціальної позиції особистості військового лікаря в мирний час і на період збройних конфліктів (зокрема в АТО). 5. Засоби і методи педагогічного впливу на особистість у вищому військово-медичному закладі.	4 5 6 9 12	5
11	Самостійна робота 3/1	2	1. Принципи виховання, їх реалізація у військовому колективі. 2. Джерела і чинники виховання та самовиховання професійної молоді. 3. Засоби і методи педагогічного впливу на особистість у вищому військово-медичному закладі.	4 5 6 9 12	

Тема 4. Зміст освіти в Україні.					
12	Практичне заняття 4/1	2	1. Законодавство України про освіту (вищу освіту). Державна політика України в галузі вищої освіти. 2. Ступенева система вищої освіти в Україні. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні випусників. 3. Система стандартів вищої освіти. Державний стандарт: кваліфікаційна характеристика, кваліфікаційні завдання, державний та відомчий компонент змісту освіти. 4. Вищі навчальні заклади. Ліцензування освітньої діяльності та вищих навчальних закладів. Рівні акредитації вищих навчальних закладів 5. Структура вищої медичної освіти в Україні. Система підготовки військово-медичних фахівців для ЗСУ. 6. Післядипломна освіта. Система спеціалізації, підвищення кваліфікації, тематичне удосконалення лікарів в Україні. Ординатура, ад'юнктура, резидентура, докторантура.	1 2 7 8 9	3
13	Самостійна робота 4/1	2	1. Законодавство України про освіту (вищу освіту). Державна політика України в галузі вищої освіти. 2. Система стандартів вищої освіти. 3. Державний стандарт. Галузевий стандарт, вузівська компонента державного стандарту. 4. Кваліфікаційна характеристика, кваліфікаційні завдання, державний та відомчий компонент змісту освіти	1 2 7 8 9	
14	Залік	2			10

12. Питання до заліку

1. Педагогіка, етапи розвитку педагогіки і освіти.
2. Предмет, мета, завдання загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.
3. Основні категорії педагогіки та їх сучасне тлумачення.
4. Головні педагогічні закони. Особливості педагогічного процесу у вищій школі.
5. Теорія навчання у вищій школі. Принципи дидактики вищої школи.
6. Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі розвитку вищої військової медичної школи в Україні.
7. Етапи становлення вищої освіти за кордоном і в Україні.
8. Києво-Могилянська академія, її роль і значення для розвитку освіти у Східній Європі.
9. Зародження, становлення і розвиток медичної освіти в Україні.
10. Методи навчання, їх класифікація та особливості використання у предметних методиках медичних та військових дисциплін.
11. Сучасні дидактичні системи навчання: пояснювально-інформаційні, репродуктивні системи.
12. Сучасні дидактичні системи навчання: проблемно-пошукові, програмовані системи.
13. Сучасні дидактичні системи навчання: модульно-рейтингові, дистанційні системи.

14. Болонська система в системі вищої освіти в Україні.
15. Форми навчальних занять у вищій школі.
16. Лекція у сучасній вищій школі (вступна, тематична, аналітична, комплексна, проблемна, клінічна),
17. Лабораторне, практичне, індивідуальне заняття у вищій школі
18. Види семінарів та їх значення у вищій школі.
19. Самостійна робота слухачів і її значення для формування військового фахівця.
20. Сучасна педагогіка в пошуках нової моделі військово-медичної освіти.
21. Навчання і виховання як цілісний педагогічний процес у формуванні військового лікаря.
22. Процес виховання у вищій школі. Сутність процесів виховання, перевиховання та самовиховання особистості.
23. Засоби і методи педагогічного впливу на особистість у вищому військово-медичному закладі.
24. Демократичний, гуманістичний та національний характер виховання. Завдання національного виховання у вищій школі.
25. Формування національних і патріотичних почуттів. Ментальні особливості українців, їх прояви в різні історичні епохи.
26. Принципи виховання, їх реалізація у військовому колективі. Джерела і чинники виховання та самовиховання професійної молоді.
27. Гуманістичні ідеали вітчизняної виховної системи, вітчизняної медичної школи. Розвиток соціальної позиції особистості військового лікаря в мирний час і на період збройних конфліктів (зокрема в АТО).
28. Законодавство України про освіту (вищу освіту). Державна політика України в галузі вищої освіти.
29. Ступенева система вищої освіти в Україні (освітні і освітньо-кваліфікаційні рівні підготовки фахівців).
30. Система стандартів вищої освіти.
31. Вищі навчальні заклади. Ліцензування освітньої діяльності та вищих навчальних закладів. Рівні акредитації вищих навчальних закладів.
32. Структура вищої медичної освіти в Україні.
33. Післядипломна освіта. Система спеціалізації, підвищення кваліфікації, тематичне удосконалення лікарів в Україні.
34. Ординатура, ад'юнктура, резидентура, докторантура.
35. Структура вищого військового навчального закладу.
36. Освітньо-кваліфікаційні характеристики, кваліфікаційні тести.

13. Основна (базова) література

1. “Інструкція про організацію освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Збройних Сил України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів України”, затверджена наказом Міністра оборони України від 13.04.2005 р № 221/217.

2. “Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів”, затверджене наказом Міністра оборони України від 20.07.2015 № 346.
3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи України. - К.: Либідь, 1998.- 558 с.
4. Бойко О.В., Литвиновський Є.Ю., Руденко М.В. Педагогічні аспекти управління процесом виховання військовослужбовців: Навчально-методичний посібник. –К.: НАОУ, 2005. -148с.
5. Бутенко Н.Ю.Комунікативна майстерність викладача. Навчальний посібник. –К.: КНЕУ, 2005. – 336 с.
6. Військове виховання: історія, теорія та методика: Навчально-метод. посібник / За ред. В.В.Ягупова. – К.:Graphic@Desing, 2002.- 560 с.
7. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII “Про вищу освіту” [із змінами] // Відомості Верховної Ради України від 19.09.2014.
8. Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту” // Відомості Верховної Ради України від 2017, №38-39, ст
9. Мудрик Н.І., Румянцев Ю.В., Савицький В.Л. Основи професійної педагогіки. – К.: УВМА, 2007.- 100с.
10. Стельмахович М.Г. Історія української педагогіки. – К., 1999. – 356 с.
11. Українська національна система виховання: Концепція. - К.: Либідь, 1991.
12. Фіцула М.М. Педагогіка.-К.: Академія.- 2001.-528 с.

Провідний лектор:

Доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії

 Н. МУДРИК